

REFERATY

PRIORYTETY INFORMATYCZNE RESORTU SPRAWIEDLIWOŚCI

Protokoły elektroniczne i ośrodki zarządzania informacją

Ministerstwo Sprawiedliwości stawia na wykorzystanie nowych technologii w pracy sądów. Obecnie podstawowym priorytetem resortu jest dokończenie wdrożenia systemu rejestracji audio-wideo, czyli tzw. protokołu elektronicznego w postaci zapisu audio wideo z przebiegu jawnego posiedzenia sądowego w sprawach cywilnych. Wprowadzenie rejestracji postępowań sądowych przyspieszy i usprawni prowadzenie postępowań, poprawi jakościowo przebieg postępowania ze względu na możliwości wiernego odtworzenia wypowiedzianych kwestii przez jego uczestników, wpłynie na poprawę kultury składanych wypowiedzi, a także umożliwi ocenę prawidłowości przeprowadzonego postępowania, zwłaszcza w ramach postępowania odwoławczego lub wywołanego wskutek wniesienia skargi o wznowienie postępowania. Wprowadzenie protokołu elektronicznego stworzy również możliwość pełnej integracji systemów informatycznych sądów powszechnych, zapewni bezpieczną platformę dostępu do wymiaru sprawiedliwości i wyznaczy nowe podejście do zarządzania informacją, przepływem i dostępem do informacji, podwyższy zaufania do sądów i wymiaru sprawiedliwości.

Między innymi z protokołami elektronicznymi wiążą się plany budowy Ośrodków Zarządzania Informacją, które zostaną umieszczone przy sądach apelacyjnych. Rozwiązanie takie zapewni scentralizowanie zasobów elektronicznych na poziomie poszczególnych apelacji oraz wysoki poziom bezpieczeństwa przetwarzanych danych. W ramach tego projektu zostaną stworzone ogromne serwerownie, w których będą przechowywane, udostępniane i archiwizowane protokoły elektroniczne, a także inne dokumenty elektroniczne, stanowiące część akt sądowych.

Portale informacyjne i portale orzeczeń

Kolejnym priorytetem informatyzacji resortu sprawiedliwości jest projekt o nazwie „Elektroniczna informacja o sądach i sprawach”, w ramach którego w sądach okręgowych i apelacyjnych wdrożone zostaną portale internetowe i orzeczeń. Przykładami jest już funkcjonujący Portal orzeczeń Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, znajdujący się pod adresem <https://orzeczenia.wroclaw.sa.gov.pl>, czy Portal Informacyjny Sądu Okręgowego we Wrocławiu (<https://portal.wroclaw.so.gov.pl/>).

Jednolite repertorium elektroniczne

Resort Sprawiedliwości realizuje także projekt SIWPM-SAWA, czyli System Informatyczny Wspomagający Procesy Merytoryczne. Jego celem jest zmiana modelu rejestrowania spraw wpływają-

cych do sądów poprzez utworzenie jednego dla każdego sądu i jednolitego na każdym szczeblu sądów powszechnych repertorium elektronicznego, funkcjonującego w centralnym systemie zarządzania informacją. System zarządzania informacją oparty będzie na współpracujących: repertoriach sądowych, Ośrodkach Zarządzania Informacją i Centrum Zarządzania Informacją w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych (DIRS) Ministerstwa Sprawiedliwości. Obecnie bowiem w sądach funkcjonują oprogramowania biurowe różnych producentów, uniemożliwiające centralne zarządzanie informacją. Wdrożenie tego systemu stworzy możliwość centralnego gromadzenia i przetwarzania danych oraz ich udostępniania w formie elektronicznej użytkownikom wewnętrznym (pracownikom sądu) oraz zewnętrznym (stronom, prokuraturze, komornikom).

Przyjazne e-usługi resortu sprawiedliwości

Budowa systemu informatycznego eMS, w tym uruchomienie usług dla przedsiębiorców i osób fizycznych poprzez dostęp elektroniczny do wydziałów: Krajowego Rejestru Sądowego, Krajowego Rejestru Karnego, Biura Monitora Sądowego i Gospodarczego, jest kolejnym priorytetem informatyzacji resortu. Jego realizacja ma na celu zwiększenie dostępności i przyjazności usług świadczonych przez wymiar sprawiedliwości dla przedsiębiorców oraz osób fizycznych, a w konsekwencji – podniesienie satysfakcji klienta. Nie bez znaczenia jest również dostosowanie systemów Ministerstwa Sprawiedliwości do obowiązujących standardów.

Elektroniczny bankowy tytuł egzekucyjny

Celem projektu eBTE jest wdrożenie systemu informatycznego, wspomagającego prowadzenie postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym. Jego wdrożenie usprawni i przyspieszy postępowanie sądowe o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki będą mogły wystawić bankowe tytuły egzekucyjne, które będą utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym i opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym. Wniosek o nadanie e-BTE sądowej klauzuli wykonalności składany będzie wyłącznie drogą elektroniczną wraz z elektronicznymi załącznikami (w szczególności samym e-BTE). Postępowanie w sprawie nadania e-BTE sądowej klauzuli wykonalności przebiegać będzie w całości elektronicznie. Pozytywne orzeczenie w sprawie nadania bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w postaci elektronicznej sądowej klauzuli wykonalności utworzy elektroniczny tytuł wykonawczy na

zasadach analogicznych jak w elektronicznym postępowaniu upominawczym (składany w repozytorium sądu, który nadaje klauzulę wykonalności elektronicznym bankowym tytułem egzekucyjnym, podlegający procedurze wydruku weryfikacyjnego). Egzekucja z elektronicznego tytułu wykonawczego może być (nie musi) inicjowana także elektronicznie.

Elektroniczne potwierdzenie odbioru

MS-EPO, czyli System Elektronicznego Potwierdzenia Odbioru, umożliwi odnotowywanie potwierdzeń odbioru korespondencji sądowej dostarczanej stronom czy innym uczestnikom postępowania w systemie informatycznym. Tradycyjne zwrotki, czyli zwrotne potwierdzenie odbioru (ZPO) w postaci papierowej zostaną zastąpione wpisami wykonywanymi bezpośrednio przez operatora pocztowego. We wrześniu 2010 r. Ministerstwo Sprawiedliwości zawarło umowę z Poczta Polska SA, której przedmiotem jest wspólne opracowanie, wdrożenie i eksploatacja systemu. W zakresie projektu, który będzie wdrożony na terenie całego kraju, nastąpi również integracja MS-EPO z dotychczasowymi systemami sądowymi (np. SAWA). Wdrożenie MS-EPO pozwoli na istotne skrócenie cyklu obiegu korespondencji, a w efekcie – na częstsze wyznaczanie terminów rozpraw i skrócenie przeciętnego czasu trwania postępowania. Ograniczeniu ulegnie liczba reklamacji związanych z zaginięciem ZPO, bądź z ich nieczytelnym wypełnieniem, co pozwoli zredukować do minimum konieczność powtórnego wysyłania korespondencji. Digitalizacja ZPO umożliwi ograniczenie objętości akt spraw sądowych, a co za tym idzie – zmniejszy koszty związane z przechowywaniem akt. Nie bez znaczenia jest możliwość automatyzacji dużej liczby procesów w sądach, a tym samym ich przyspieszenia, np.: „uprawomacnianie orzeczeń”.

E-usługi w zakresie ksiąg wieczystych

Kolejny projekt informatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczy uruchomienia elektronicznych usług, związanych z księgami wieczystymi. W jego ramach zostanie zapewnione: po pierwsze – uzyskiwanie drogą elektroniczną odpisów, wyciągów z ksiąg wieczystych i zaświadczeń o zamknięciu księgi wieczystej, po drugie: wprowadzenie pierwszego etapu elektronicznego postępowania wieczystoksięgowego poprzez składanie wniosków o wpis do księgi wieczystej drogą elektroniczną. Planuje się także umożliwienie notariuszom wpisywanie wzmianek do ksiąg wieczystych, udostępnianie uprawnionym podmiotom danych z ksiąg wieczystych w drodze teletransmisji danych, a także wymianę informacji z Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach. Korzyści z wprowadzenia w życie tego projektu są oczywiste: szybszy i łatwiejszy dostęp obywateli do informacji zawartej w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych, możliwość samodzielnego wydrukowania odpisu z księgi wieczystej, mającego moc dokumentu wydawanego przez Centralną Informację Ksiąg Wieczystych, przyspieszenie postępowania o wpis do księgi wieczystej, zwiększenie bezpieczeństwa obrotu poprzez szybsze zamieszczanie wzmianek wyłączających rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych (natychmiast po sporządzeniu aktu

notarialnego), usprawnienie pracy: organów egzekucyjnych, skarbowych, a także prokuratury, policji i sądu przez udostępnienie im danych z centralnej bazy danych ksiąg wieczystych w drodze teletransmisji danych.

Abstract

Prof. Jacek Gołaczyński Ph.D. in his article “Information Technology Priorities of the Ministry of Justice” discusses crucial and important issues of the audio-video recording system implemented by the Ministry of Justice, the so-called electronic protocol.

As a priority of informatization, the Ministry recognizes a project called “Electronic information on courts and cases”, which deals with the application of the Internet and judgments portals in the district and appellate courts.

Furthermore, the Information Technology System, supporting the Substantive Processes, is a subject to a detailed analysis, which aims at creating a universal electronic compendium. The author describes accurately the eMS system, for friendly e-services of the Ministry of Justice as well as the eBTE project and the MS-EPO undertaking – the Electronic Receipt Acknowledgement System.